

культурних усталених підходів, які приписуються мужчинам і жінкам, упереджень, звичаїв і стереотипів, які призводять до агресивної поведінки і насильства з огляду на стать. Фундація створена була в 2007 році в місті Кракові, але свою діяльність поширює на всю територію держави. Серед успішних програм фундації є освітні акції, які були спрямовані на підтримку ідей рівності і недопущення дискримінації „Нехай не народжуються з упередженнями („Nikt nie rodzi się z uprzedzeniami”), протидії насильству з огляду на стать і сексуальну орієнтацію «Мовчання не є золотом» („Milczenie nie jest złotem”) та ін.

Висновок. Отже, досвід багаторічної боротьби з гендерним насильством у Польщі свідчить: досягнення реальних результатів є можливим лише за умови об'єднання зусиль державних і недержавних інститутів. Серед заходів ключовими є ті, що сприяють впровадженню гендерно-рівноправних моделей поведінки у масову свідомість, подоланню наявних стереотипів і упереджень.

Література:

1. *Гендер і насильство : Електронний ресурс // Гендер і ми. – Режим доступу до тексту: <http://develop.gender-ua.org/page12.php>*
2. *В Україні щороку тисяча жінок гине від домашнього насильства : Електронний ресурс // Український тиждень. – Режим доступу до тексту: <http://www.ut.net.ua/News/24395>.*
3. *Горшкова И.Д. Насилие над женами в российских семьях / И.Д.Горшкова, И.И.Шурыгина. – М.: 2003 – 84 с.*
4. *Alkohol i przemoc wobec kobiet. Danuta Duch-Krzyszczek// Alkoholizm i Narkomania. – 2009. –, Tom 22. –Nr 1. – S. 21-28*
5. *Stowarzyszenie WAGA : Електронний ресурс // Режим доступу: <http://stowarzyszeniewaga.webs.com>.*
6. *Biuletyn Informacji Publicznej : Електронний ресурс // Режим доступу: <http://www.bip.stalowawola.pl>.*

УДК : 342.951

М.В. Ковалів,
кандидат юридичних наук, доцент,
завідувач кафедри конституційного, адміністративного
та міжнародного права,
Львівський державний університет внутрішніх справ

ВЗАЄМОДІЯ ПІДРОЗДІЛІВ ВОЄНІЗОВАНОЇ ОХОРОНИ З ОРГАНАМИ ВНУТРІШНІХ СПРАВ НА ЗАЛІЗНИЧНОМУ ТРАНСПОРТІ

У статті розглядаються суть і форми взаємодії органів воєнізованої охорони з органами внутрішніх справ на залізничному транспорті.

Ключові слова: взаємодія, воєнізована охорона, органи внутрішніх справ, протидія правопорушенням, залізничний транспорт.

В статье рассматриваются суть и формы взаимодействия органов военизированной охраны с органами внутренних дел на железнодорожном транспорте.

Ключевые слова: взаимодействие, военизированная охрана, органы внутренних дел, противодействие правонарушений, железнодорожный транспорт.

In the article examined co-operating of organs of the militarized guard with the organs of internal affairs on a railway transport.

Keywords: co-operation, militarized guard, organs of internal affairs, counteraction, railway transport, offence.

Постановка проблеми. Забезпечення належного громадського порядку в Україні, який відповідає вимогам сучасності, є однією з важливих функцій держави, у здійсненні якої беруть участь всі державні органи, посадові особи та громадяни. У процесі реалізації даної функції на залізничному транспорті ключову роль відіграє взаємодія органів воєнізованої охорони Укрзалізниці з органами внутрішніх справ у певних сферах діяльності, особливо в попередженні та профілактиці правопорушень. Це пов'язано з тим, що органи воєнізованої охорони покликані забезпечувати охорону матеріальних цінностей на об'єктах обслуговування, де сьогодні зайняті сотні тисяч працівників, які перевозять мільйони пасажирів та мільйони тонн вантажів. Звичайно, що в цих умовах запорукою ефективної роботи з виконання завдань, покладених на відомчу

воєнізовану охорону, є систематична, тісна взаємодія воєнізованої охорони з підрозділами органів внутрішніх справ Укрзалізниці, адміністраціями транспортних підприємств та їх трудовими колективами. Не менш значущою із цього погляду є також взаємодія органів воєнізованої охорони з територіальними органами внутрішніх справ. Адже особи, які вчиняють злочини на залізничному транспорті, готують їх і проживають поза зоною оперативного обслуговування транспортної міліції. Це ж стосується збуту викрадених на залізниці вантажів і майна. Свідки, речові докази, документи, як правило, також перебувають у зонах обслуговування територіальних органів внутрішніх справ [5, с. 118].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемі взаємодії органів воєнізованої охорони Укрзалізниці з органами внутрішніх справ приділило значну увагу чимало відомих науковців і управлінців. Це, зокрема, Г.М. Кірта, Й.В. Вінський, В.Л. Грохольський, М.М. Дмитрієв, С.С. Єсімов, В.Я. Яремко, С.Г. Жалкій, С.В. Мямлін, С.М. Гусаров, В.Л. Ортинський, О.Ф. Долженков, Т.О. Проценко. Важливим є внесок у вивчення цієї проблеми і низки інших дослідників та практиків. Проте вона потребує подальшої наукової розробки.

Метою статті є розгляд найменш вивчених аспектів взаємодії органів воєнізованої охорони Укрзалізниці з органами внутрішніх справ.

Виклад основного матеріалу. Правовою основою для організації взаємодії між відомчою воєнізованою охороною та органами внутрішніх справ на залізничному транспорті виступають Закони України “Про транспорт”, “Про залізничний транспорт”, “Про міліцію”. Зокрема, відповідно до Закону України “Про залізничний транспорт” охорона громадського порядку та боротьба зі злочинністю на залізницях забезпечуються органами внутрішніх справ у взаємодії з підрозділами воєнізованої охорони Укрзалізниці.

З метою з’ясування суті поняття “взаємодія” доцільно нагадати, що взаємодія відображає процеси впливу об’єктів один на одного, їхню взаємну зумовленість і породження одного об’єкта іншим [3, с. 4] і що вона є об’єктивною та універсальною формою розвитку, яка визначає існування і структурну організацію матерії. Отже, є підстави стверджувати, що здійснення взаємодії підрозділів воєнізованої охорони на залізничному транспорті з підрозділами органів внутрішніх справ є об’єктивною необхідністю. Ця взаємодія є різновидом соціальної взаємодії, під якою розуміють реалізацію соціальних дій кожного з партнерів, оснований на спільності в розумінні ситуації, змісту дій, визначених взаємоузгодженістю.

Хоча взаємодія має об’єктивний характер, не можна не рахуватися з тим, що в соціальних системах вагоме значення має суб’єктивний чинник. Звідси впливає така умова, як спільність мети та завдань для всіх учасників взаємодії. Роз’єднаність за метою й завданнями веде до втрати змісту взаємодії, тому в цьому випадку кожен з учасників виконує інші завдання чи досягає іншої мети, робить це самостійно, а отже, ні про яку взаємодію не може йтися.

Єдність завдань, засобів і методів, притаманних воєнізованій охороні Укрзалізниці і підрозділам транспортної міліції є підґрунтям здійснення ними сумісної діяльності.

У науковій літературі з проблем управління відокремлені три моделі такої діяльності:

14. Кожний елемент як складова частина системи здійснює свою роботу незалежно один від одного (сумісно-індивідуальна діяльність).

15. Спільні завдання виконує послідовно кожний елемент, частина системи (сумісно-послідовна діяльність).

16. Завдання виконує безпосередньо кожний елемент, частина системи (сумісно-взаємодіюча діяльність) [2, с. 31].

Очевидно, що в розглядуваному випадку ідеться про сумісно-індивідуальну діяльність. Не менш очевидним є те, що відповідно до такої ж моделі відбувається взаємодія підрозділів воєнізованої охорони Укрзалізниці з територіальними органами внутрішніх справ.

Узагальнюючи думки науковців щодо суті взаємодії на залізничному транспорті його воєнізованої охорони з органами внутрішніх справ, наведемо загальні її ознаки:

- сумісні дії або діяльність двох та більше суб’єктів, заснована на законах або інших нормативних актах;
- спрямованість на попередження, розкриття злочинів, гарантування громадської безпеки;
- узгодження сумісних дій за метою, часом, місцем здійснення;
- забезпечення комплексного використання сил, засобів і методів взаємодіючих органів з найменшими витратами;

- наявність спеціальних суб’єктів взаємодії (спільних оперативних груп, оперативних заслонів транспортної міліції та воєнізованої охорони).

Будь-яка соціальна взаємодія проявляється в певних формах. Повний перелік цих форм визначити важко. Провідні науковці в галузі теорії управління виділяють такі блоки форм взаємодії:

- 1) обмін інформацією;
- 2) спільна розробка управлінських рішень;
- 3) реалізація розроблених управлінських рішень (при настанні певних строків та виникненні відповідних ситуацій);
- 4) проведення інших погоджених заходів, не передбачених письмовими управлінськими рішеннями [1, с. 138].

Ці блоки можна доповнити такою формою, як проведення спільних нарад, семінарів, теоретичних і науково-практичних конференцій з обговорення проблемних питань.

На практиці на рівні загонів воєнізованої охорони Укрзалізниці та лінійних відділів внутрішніх справ на транспорті взаємодія відбувається в таких формах:

- обмін інформацією про стан злочинності та громадського порядку, осіб, що схильні до вчинення правопорушень;
- проведення спільних засідань і нарад керівних структур відомств;
- розробка, прийняття і видання спільних наказів, вказівок та інструкцій з питань боротьби з правопорушеннями, а також їх профілактики;
- спільна участь у проведенні спеціальних оперативно-профілактичних операціях (“Вантаж”, “Пасажир”, “Вокзал” та інші);
- складання спільних комплексно-профілактичних планів та їх реалізація;
- проведення спільними зусиллями рейдів щодо зберігання матеріальних цінностей;
- взаємодія у створенні та роботі громадських формувань з охорони правопорядку, збереження вантажів;
- спільна інформаційно-пропагандистська робота з попередження й профілактики правопорушень;
- спільний аналіз причин та умов, що викликають правопорушення та злочини;
- проведення спільних занять з тактики й методики попередження злочинних посягань на вантажі та профілактики правопорушень.

Проблема організації взаємодії з органами внутрішніх справ пронизує майже всі аспекти діяльності воєнізованої охорони і за своїм змістом є складною та багатопланою. Системність її правового регулювання передбачає всебічну регламентацію відповідної діяльності. Тому у випадку створення одного нормативного акта він являтиме собою документ великого обсягу. Можливо, цей документ через свою громіздкість і створить деякі незручності в користуванні, але водночас він не лише сконцентрує у собі всі питання взаємодії підрозділів воєнізованої охорони Укрзалізниці з органами внутрішніх справ і надасть їй нормативно визначеного характеру.

Висновки. Взаємодія воєнізованої охорони Укрзалізниці з органами внутрішніх справ є актуальною проблемою в умовах реформування залізничної галузі, впровадження нових технологічних схем перевезення вантажів, підвищення уваги суспільства та держави до техногенної безпеки перевезень. Потреба у вдосконаленні регламентації взаємодії воєнізованої охорони та органів внутрішніх справ на залізничному транспорті зумовлена необхідністю підвищення ефективності діяльності у сферах забезпечення збереження вантажів, громадської безпеки та правопорядку. Від правильної її організації істотно залежить результативність роботи правоохоронних органів загалом.

Література:

1. *Самойленко Г.Я. Взаємодія ОВС на транспорті з територіальними ОВС, іншими правоохоронними органами, адміністраціями транспортних підприємств та громадськістю у вирішенні питань боротьби з правопорушеннями на транспорті / Г.Я. Самойленко : матеріали наук. конф. [“Організаційно-правові засади боротьби з правопорушенням на транспорті”], (Одеса, 9–10 жовтня 2009 р.) / Одес. держ. ун-т внутр. справ. – Одеса : Одес. держ. ун-т внутр. справ. – 2009. – С. 137–140.*
2. *Воробйов М.О. Актуальні питання управлінської діяльності ОВС на транспорті / М.О. Воробйов : матеріали наук. конф. [“Організаційно-правові засади боротьби з правопорушенням на транспорті”], (Одеса, 9–10 жовтня 2009 р.) / Одес. держ. ун-т внутр. справ. – Одеса : Одес. держ. ун-т внутр. справ. – 2009. – С. 7–11.*
3. *Ортинський В.Л. Актуальні проблеми взаємодії територіальних та транспортних ОВС у боротьбі із злочинністю / В.Л. Ортинський : наук.-практ. конф. [“Проблеми взаємодії територіальних і транспортних органів внутрішніх справ у попередженні та розкритті злочинів”], (Львів, 23 травня 2003 р.) / Львів. юрид. ін-т МВС України. – Львів : Львів. юрид. ін-т МВС України. – 2004. – С. 3–11.*
4. *Поляков Є.В. Сучасний стан та проблеми розвитку транспортної міліції України / Є.В. Поляков : матеріали наук. конф. [“Організаційно-правові засади боротьби з правопорушенням на транспорті”], (Одеса, 9–10 жовтня 2009 р.) / Одес. держ. ун-т внутр. справ. – Одеса : Одес. держ. ун-т внутр. справ. – 2009. – С. 116–120.*